

DARBA TIRGUS

Izsniegtas pirmās profesionālās kartes

Profesionālās kvalifikācijas atzīšana ārvalstīs ir vienkāršota, piecu profesiju pārstāvji var saņemt elektronisku sertifikātu

Līdz šim Eiropas profesionālo karti ir saņēmis viens Latvijas fizioterapeits un divas vispārējās aprūpes māsas.

Lai paātrinātu un atvieglotu izglītības un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu Eiropas Savienībā (ES) vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs, ir izveidota Eiropas profesionālā karte. Tā tiek izsniegta elektroniskā veidā un dod iespēju sekot līdzi pieteikuma virzībai internetā.

Ātrāk un vienkāršāk

Šobrīd Eiropas profesionālo karti iespējams iegūt piecu profesiju pārstāvjiem – vispārējās aprūpes māsām, farmaceitiem, fizioterapeitiem, kalnu gidēm un nekustamā īpašuma aģentiem. Kartes saņemšana ir ātrāka un vienkāršāka, izmantojot elektronisku pieteikumu, taču pieminētajām profesijām tās saņemšana nav obligāta un ir iespējams izvēlēties profesionālās kvalifikācijas atzīšanas procedūru. Eiropas profesionālā karte apliecina, ka uzņēmējais valstī atzīs personas kvalifikāciju kā darba ņēmējam vai pašnodarbinātajam uzņēmējdarbības veikšanai, kā arī īslaicīgu pakal-

pojumu sniegšanai. Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu paredzēts arī brīdināšanas mehānisms, kas informē par personām, kurām daļēji vai pilnībā liegts darboties veselības aprūpes profesijās. Latvijā Eiropas profesionālo karti izdod un anulē Akadēmiskās informācijas centrs (AIC), nodrošinot ar pieteikumu saņemšanu un apstrādi saistītās darbības. Latvijā ir iespējams saņemt Eiropas profesionālo karti kopš 2016. gada janvāra. Līdz šim ir izsniegti trīs šādi elektroniski profesionālo darbību apliecinājoši sertifikāti – profesionālo karti ir saņēmis viens fizioterapeits un divas vispārējās aprūpes māsas. AIC ir uzticēts pienākums saņemt pieteikums gan no Latvijas profesionāļiem kā mītnes valsts atbildīgajai iestādei, gan no ārvalstu profesionāļiem kā uzņēmējais valsts atbildīgajai iestādei.

«Līdz šim kopumā esam saņēmuši tikai 11 pieteikumus kā mītnes valsts kompetentā iestāde, pieci no tiem tika noraidīti, jo neatbilda prasībām, piemē-

INFORMĀCIJAI

Eiropas profesionālo karti iespējams iegūt:

vispārējās aprūpes māsām;
farmaceitiem;
fizioterapeitiem;
kalnu gidēm;
nekustamā īpašuma aģentiem.
AKADĒMISKĀS INFORMĀCIJAS CENTRS

ram, pieteikumu bija izveidojis māsas palīgs, viena karte tika izdota īslaicīgu pakalpojumu sniegšanai, viena slēgta, jo netika iesniegti visi dokumenti, vienā gadījumā vēl tiek gaidīta papildu dokumentu pievienošana, bet trīs pieteikumi tika nosūtīti uzņēmējais valsts atbildīgajām iestādēm,» stāsta AIC Diplomatzīšanas departamenta vadītāja Solvita Siliņa. Līdz šim nav izdota neviena pati Eiropas profesionālā karte ārzemniekiem profesionālai darbībai Latvijā, jo AIC nav saņēmusi nevienu šādu pieteikumu.

3

Tik Eiropas profesionālās kartes ir izsniegtas kopš 2016. gada.

AKADĒMISKĀS INFORMĀCIJAS CENTRS

Likvidēs lieku etapu

No vairāk nekā 900 Latvijas Fizioterapeitu asociācijas (LFA) biedriem tikai viens ir saņēmis Eiropas profesionālo karti. «Daļēji tas ir skaidrojams ar to, ka pēdējos gados fizioterapeiti pārāk bieži strādāt uz ārvalstīm nedodas. Latvijā šī profesija ir visnotaļ pieprasīta, turklāt, lai strādātu par fizioterapeitu ārzemēs, ir nepieciešamas ļoti labas svešvalodu zināšanas. Iespējams, ka jaunos speciālistus iegūt šo karti atturēja diezgan sarežģītā un laikietilpīgā profesionālās kvalifikācijas atzīšanas procedūra, kāda bija pirms pāris gadiem. Tagad, kad tā ir atvieglota, pieļauju, ka pretendenti Eiropas kartes saņemšanai būs vairāk,» saka LFA valdes priekšsēdētāja Līga Līdumniece, kura bija pirmā fizioterapeite, kuras ārvalstīs iegūtā profesionālā kvalifikācija tika atzīta Latvijā. Viņa ir absolvējusi Saksionas Lietišķo zinātņu universitāti (Saxion University of Applied Sciences) Nīderlandē. Vēloties strādāt Latvijā, bija nepieciešams, lai viņas izglītības dokuments un sertifikāts šeit tiktu atzīts. «Tolaik, 2014. gadā, tas bija ilgs un garš process, kas stiepās aptuveni pusgadu. Mani sūtīja no vienas iestādes uz otru. Rezultātā tika atzīts ne tikai mans izglītības dokuments, bet arī profesionālā kvalifikācija, kas atbildīgajām institūcijām bija kaut kas pavisam jauns,» savā pieredzē dalās L. Līdumniece. Viņa pieļauj, ka viņas aroda māsām un brāļiem ir pārāk maz informācijas par Eiropas profesionālo karti.

Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākā eksperte Inese Stūre informē, ka ir sagatavoti grozījumi likumā *Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu*, kas paredz veikt izmaiņas Eiropas profesionālās kartes izdošanas procedūrā un to vienkāršot. «Pieredze, kas iegūta attiecībā uz Eiropas profesionālās kartes izdošanu AIC un iesaistītajās atzīšanas institūcijās, liecina, ka Latvijā izveidotā kārtība satur lieku etapu – Eiropas profesionālās kartes izdošanu AIC pēc tam, kad atbildīgā atzīšanas institūcija ir izskatījusi pretendenta iesniegto dokumentu kopu. Šāds etaps palielina administratīvo slogu un riskus neievērot Eiropas profesionālās kartes izdošanas procesa termiņus,» norāda IZM pārstāve.

Pielīdzināšana laikietilpīga

AIC veic arī ārvalstīs iegūtu izglītības dokumentu akadēmisku atzīšanu Latvijā. Tā ir nepieciešama visiem tiem, kas ir ieguvuši izglītību ārvalstīs un vēlas turpināt mācības Latvijā, kā arī tiem, kuri vēlas strādāt nereglamentētā profesijā, un to prasa darba devējs. 2016. gadā AIC ir sagatavojis 5200 izziņas par ārvalstu izglītības dokumentiem. «Akadēmiskajai atzīšanai galvenais nosacījums ir, lai izglītības iestāde un iegūtais grāds būtu valsts atzīts tajā valstī, kur tas ir iegūts. Ja izglītības dokuments vai iegūtais grāds nav valsts atzīts izdevējvalstī, tad, visticamāk, būs problēmas arī ar tā atzīšanu citā valstī,» saka S. Siliņa. Izziņas sagatavošanas termiņš ir viens mēnesis ar iespēju to pagarināt līdz četriem mēnešiem.

«Salīdzinot ar citām Eiropas valstīm, Latvijā ārvalstu studentu izglītības dokumentu izvērtēšana un iegūto kvalifikāciju pielīdzināšana Latvijas augstākās izglītības standartiem mēdz būt laikietilpīga – sākot no četrām nedēļām līdz pat trim mēnešiem. Tas, raugoties uz Eiropas augstākās izglītības telpu, samazina Latvijas augstskolu konkurētspēju ar citām Eiropas valstu augstskolām,» vērtē Rīgas Tehniskās universitātes Ārzemju studentu departamenta direktora vietniece Zane Purlaura.

Kristīne Stepiņa